

TTD ÜYESİ OLAN GÖĞÜS HASTALIKLARI HEKİMLERİNİN SİGARA BIRAKMA POLİKLİNİĞİ YAPMALARI İLE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Pınar Pazarlı Bostan¹, Osman Elbek², Oğuz Kılınç³, Şule Akçay⁴, Sibel Kıran⁵

¹ Sakarya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

² Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları A.D.

³ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları A.D.

⁴ Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları A.D.

⁵ Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı A.D.

Giriş ve Amaç: Sigara bırakma yardımında bulunmak her hekimin görevi olmakla birlikte, özelleşmiş sigara bırakma polikliniklerinde (SBP) hasta yönetimi, bırakma oranlarında anlamlı oranlarda artış sağlamaktadır. Bir SBP yapılandırmak kurumlar için büyük kaynak gerektirmediğinden, sigara bırakma müdahalesi eğitimi almış gönüllü ve sigara içmeyen hekimler SBP sorumluluğunu üstlenebilir. Bu araştırma ile Türk Toraks Derneği (TTD) üyesi olan göğüs hastalıkları hekimlerinin sigara bırakma polikliniği yapmaları ile ilişkili etmenlerin belirlenmesi ve bu konuda yapılacak çalışmalara bilgi sağlanması amaçlandı.

Yöntem: Araştırma Haziran 2010-Şubat 2011 tarihleri arasında TTD üyesi olan hekimlere (835 kişi) web-anket yolu ile ulaşılarak yürütülen TTD bilimsel bir proje verilerine dayanmaktadır. Bu çalışmada veriler göğüs hastalıkları hekimlerinin sigara polikliniği yapmaları ile ilişkili etmenler yönünden incelenerek değerlendirildi. Etkileri incelenen değişkenler olarak; cinsiyet, yaş (40 yaş altı ve üstü), 1996 yılı öncesi/sonrası mezun olmuş olmak, eğitim kadrosunda bulunup bulunmamak, görev yeri (sağlık bakanlığı hastanesi/özel hastane/üniversite hastanesi), sigara bırakma polikliniği eğitimi alıp almamış olmak, İl Tütün Kontrol Kurulu (İTKK) üyesi olup olmamak alındı. Bağımsız değişkenlerin sigara bırakma polikliniği (SBP) yapmaya etkileri çok değişkenli lojistik regresyon analizi ile incelendi.

Bulgular: TTD tarafından yapılan web-ankete katılan göğüs hastalıkları hekimi 699 üyeye ulaşıldı (%41.0). Ulaşılan üyelerin %39,5 inin (n=276) sigara bırakma polikliniği tecrübesi mevcuttu. Poliklinik tecrübesi olanların % 68.1'i kadındı, yaş ortalaması 38.9±8.3 idi. Poliklinik yapan hekimlerin %69.9'unu sigara bırakma yardımı konusunda eğitimi mevcuttu; %13'ü il tütün kurulunda çalışmaktaydı. Oluşturulan lojistik regresyon modelinde; *cinsiyet, 1996 yılı öncesi/sonrası mezun olmuş olmak, Üniversite/Sağlık Bakanlığına bağlı/Özel hastanelerde çalışmak, eğitim kadrosunda bulunup bulunmamak, sigara bırakma yardımı eğitimi alıp almamak, İTKK üyesi olup olmamak, sigara içme durumu* LR ile değerlendirildiğinde sigara bırakma polikliniğinde çalışmayı etkileyen en önemli değişkenler; sigara bırakma yardımı eğitimi almış olmak (OR: 3.6 GA:2.6-5.09), İTKK üyesi olmak (OR:2.0 GA:1.1-3.6), özel sektörde çalışıyor olmak (OR:1.99 GA:1.1-3.6) ve aktif içici olmamak (OR:2.7 GA:1.4-5.1) saptandı. Ayrıca 1996 tütün kontrolü yasası sonrası mezun olmuş olmak da dikkat çekmekteydi.

Sonuç: Ankete katılan TTD üyesi göğüs hastalıkları hekimlerinin halen yarısına yakınının sigara bırakma yardımı eğitimi almamış olduğu görülmektedir. Eğitim ile sigara bırakma polikliniği yapma arasındaki ilişki göz önüne alınarak bu sonuç, TTD'nin bu konuda yürüttüğü merkezi ve bölgesel kursların devamı açısından önemli bir veri olarak değerlendirildi. Tütün kontrolü çalışmaları çerçevesinde artan toplum duyarlılığına bağlı olarak; sigara içenlerin daha fazla oranda sigara bırakmayı talep etmeleri, özel hastane yönetimlerinin SBP hizmeti vermeye yönelmelerini sağlaması olarak yorumlandı. Ek olarak sigara bırakma yardımı müdahalesinin performans puanına da olumlu yansımaları koşulu oluşturulmasının da önümüzdeki günlerde SBP'lerde çalışacak gönüllü hekim sayısının artmasını sağlayacağı düşünülmektedir.